

James Patterson
en Michael Ledwidge

Zoo

Vertaald door Waldemar Noë

2016

AMSTERDAM

Voor de familie Archaki – M.L.

PROLOOG

Een dagje in de dierentuin

EEN

*Los Angeles Zoo
West Hollywood, Californië*

De Los Angeles Zoo and Botanical Gardens ligt in Griffith Park, een perceel van meer dan zestienhonderd hectare waarop zich ook het Autry National Center en de reusachtige HOLLYWOOD-letters bevinden. De dierentuin is eerder een vervalven toeristische trekpleister dan een zoologisch instituut.

De Zoo moet zich zien te redden met een karig budget van de gemeente en heeft iets weg van een oververmoeide beestenmarkt. De prullenbakken langs de verbleekte promenade zijn tjokvol. Het is niet ongewoon dat de stank van opgehoopte mest je tegemoetkomt; die is afkomstig uit kooien waar haveloze dieren apathisch voor zich uit starend en bedekt met vliegen in de genadeloze Californische zon liggen.

Het leeuwenverblijf bevindt zich ten noordoosten van de hoofdingang, het is omringd door een met slijm bedekte gracht. Wie zijn ogen tot spleetjes knijpt zou zich kunnen voorstellen dat het er ooit als een stuk van de Serengeti heeft uitgezien. Achterstallig onderhoud, geldgebrek en personeelstekort hebben ervoor gezorgd dat er tegenwoordig niets anders van rest dan een betonnen vlak met een laag uitgedroogde aarde erop dat door nepgras en plastic bomen wordt begrensd.

Om vijf over acht in de ochtend is het al warm in het schijn-

baar lege verblijf. Het enige geluid is een licht geruis terwijl er iets donkers en slangachtigs heen en weer zwiept in een bosje van het lange nepgras. Het geluid en het zwiepen stoppen. Dan schiet er zo'n vijftien meter verderop vanachter een multiplex-'rotsblok' iets groots tevoorschijn. Mosa, de leeuw van de Los Angeles Zoo, doorkruist het terrein met een adembenemende snelheid – de kop geheven en met glanzende gele ogen. Maar in plaats van een sprong in het bosje maakt ze op het allerlaatste moment een duikeling. Het stof dwarrelt op als ze heen en weer rolt op haar rug en dan weer opstaat.

Half verscholen in het bosje ligt Dominick, haar partner en het dominante mannetje van de twee Transvaalse leeuwen uit het oosten van Zuid-Afrika. De oudste leeuw schudt zijn vorstelijke roodbruine manen en staart haar onbewogen aan. Zoals de laatste weken steeds vaker het geval is: hij is gespannen, waakzaam en heeft geen speelse buien meer. Hij knipert even met zijn ogen en laat zijn staart weer door het hoge gras zwiepen.

Mosa werpt hem een blik toe en kijkt dan naar het hek achterin, naar de rubberen speelbal die ze onlangs van een van de verzorgers heeft gekregen. Uiteindelijk buigt ze haar kop voorover en duwt haar neus in Dominicks manen; ze geeft hem ter verontschuldiging een respectvolle lik en gaat naast hem liggen.

De twee reusachtige katten liggen samen onder het schreeuwend blauwe hemeldak; Mosa likt de stoffige kussens tussen haar grote klauwen schoon. Als er aan deze ochtend nog iets zou kunnen ontbreken, dan is het niet wat de leeuwen doen, maar wat ze níet doen.

Voor leeuwen en andere sociale zoogdieren spelen de ge-

luiden die ze voortbrengen een belangrijke rol in de communicatie. Leeuwen brullen om seksueel competitie te voeren, om territoriale twisten te beslechten en om de verdediging tegen aanvallers te organiseren.

Mosa en Dominick zijn de afgelopen twee weken steeds stiller geworden. Op dit moment valt er geen enkel geluid te horen.

De leeuwen ruiken de verzorger al voordat hij zo'n vijfenveertig meter aan het hek van harmonicagaas achter hen rammelt. Als de mensenlucht hun neusgaten binnendringt, reageren ze op een manier als nooit tevoren. Ze staan allebei op. Hun staarten verstijven. Hun oren zijn naar voren gericht en de haren op hun rug staan overeind.

Net als wolven jagen leeuwen in georganiseerde groepen. Het gedrag van de twee laat zien dat ze een prooi op het oog hebben.

Dominick loopt vanuit het bosje naar de open plek. Zelfs voor een mannetjesleeuw is hij enorm – van kop tot staart bijna twee meter zeventig lang, met een schofthoogte van een meter dertig en een gewicht van tweehonderdvijftig kilo. De koning van het dierenrijk heft zijn kop, hij snuift de mensenlucht nog eens op en gaat erop af.

TWEE

Terence Larson, de assistent-verzorger van de grote katachtigen, opent de deur in het hek bij het leeuwenverblijf. Hij duwt de haak in de ring om hem open te houden en sleept de rode plastic teil met voedsel naar binnen. De pezige man van middelbare leeftijd slaat de vliegen weg bij het ontbijt van de leeuwen: twaalf kilo schenkel en bloederige hompen rundvlees.

Larson, een voormalige belichtingsman van Paramount, staat voor het fijnmazige tweede hek dat er voor de verzorgers is geplaatst en tot op borsthoogte reikt. Hij kiepert het vlees over de rand en doet een paar stappen naar achteren; het vlees kletst aan de andere kant op de grond. Dan keert hij de teil om en gaat erop zitten. Hij bevindt zich tussen de twee hekken en weet dat hij tijdens het voederen achter het eerste hek zou moeten staan. Maar het is het lange weekend van de Fourth of July en alle bazen zijn op vakantie, dus waar zou hij zich druk over maken?

Het mooiste moment voor Larson is als hij vóór het opengaan van de dierentuin bij de leeuwen kan zitten. Tommy Rector, de jonge hoofdverzorger van de grote katachtigen, houdt meer van de kleinere, actievere katten zoals de jaguar en de lynx. Maar sinds hij als zevenjarige naar het Ringling Brothers-circus werd meegenomen, is Larson een gepassio-

neerde leeuwenman. Dit dier is niet voor niets het symbool van macht, gevaar en mysterie, denkt hij. Er moet een reden voor zijn dat alle beroemde helden – Samson, Hercules – deze jongens moesten bevechten. Hij kan nog steeds verbaasd zijn over hun kracht, hun fysieke gratie en hun bovennatuurlijke schoonheid; zelfs na de vijftien jaar dat hij hier werkt. Net als vroeger, toen hij in de filmwereld werkte, vertelt hij vaak aan vrienden dat hij nauwelijks kan geloven dat hij voor deze baan wordt betaald.

Hij haalt een pakje Parliament uit de borstzak van zijn kaki-keurige dienstoverhemd. Als hij een sigaret tussen zijn lippen klemt en hem aansteekt, klinkt het alarmsignaal uit de Motorola-radio die aan een zak van zijn korte broek is bevestigd. Hij maakt hem los om te horen wat er aan de hand is en hoort over het geruis heen de piepstem van onderhoudsman Al Ronkowski: hij klaagt erover dat iemand zijn parkeerplek heeft ingepikt.

Larson lacht snuivend en dempt het volume van de radio. Terwijl hij de rook in twee straaltjes door zijn neusgaten uitblaast, tuurt hij naar het gras aan de andere kant van het dertig bij zestig meter tellende terrein. Hij vraagt zich af waar de twee leeuwen in godsnaam zijn. Mosa zit meestal al op hem te wachten als hij de deur in het hek opent, als een huiskat die eraan komt gerend zodra het geluid van het pak brokjes klinkt.

Larson hoort een plons en schiet zijn sigaret weg. Paniek.

Wat? Nee! De gracht?

Er is een opgehoogde rand met een vlak stuk erachter om te voorkomen dat de leeuwen in het water vallen, wat een van hen er niet van had weerhouden om een keer in de gracht terecht te komen. Het kostte de staf twee uur om een doods-

bange en volledig doordrenkte Mosa op het droge te krijgen.

Daar zit hij nu echt op te wachten, met de leiding die afwezig is en een halve personeelsbezetting. Om een woedende, kletsnatte leeuw uit het water te redden.

Het is natuurlijk uit den boze om zonder ondersteuning het leeuwenverblijf te betreden, maar in de dagelijkse praktijk gebeurt het maar al te vaak. Hij maakt het binnenste hek snel open en rent naar de opgehoogde rand bij het water.

Hij slaakt een zucht van verlichting als hij een van de groene Zweedse oefenballen in de gracht ziet klotsen. Hij was die stomme dingen helemaal vergeten. Dat was het dus. Mosa heeft de bal op de een of andere manier over de rand heen gekregen. Of zoiets. Gelukkig.

Als hij zich omdraait om terug te lopen, verstijft Larson. Hij staat bij de rand en knippert met zijn ogen. Precies tussen hem en het openstaande binnenhek zit Dominick, de mannetjesleeuw: op zijn machinaal heen en weer zwiepende staart na bewegingloos, zijn amberkleurige ogen kijken hem strak aan. Zijn ontbijt ligt onaangeroerd naast hem. Hij zit daar groot en stil en blijft Larson met die koude gele ogen aanstaren.

Larson voelt zijn keel droog worden terwijl hij ziet hoe de enorme kat zich naar voren buigt en dan weer naar achteren, als een bokser die een schijnbeweging maakt.

Larson overtuigt zich ervan dat de leeuw zijn evenwicht probeert te houden; hij beseft dat hij kalm moet blijven en geen onverhoedse bewegingen moet maken. De oude kater is natuurlijk verrast door zijn aanwezigheid hier, midden in zijn territorium. Larson weet dat deze humeurige twintigjarige in het wild allang door een jongere concurrent zou zijn gedood, een andere mannetjesleeuw in de bloei van zijn leven die de leeuwinnen wil hebben.

Larson realiseert zich dat het een gevaarlijke situatie is. Hij denkt aan zijn radio, maar doet niets. Nu nog niet. Het is niet de eerste keer dat hij zich alleen met Dominick in het leeuwenverblijf bevindt. De oude baas wil zich even laten gelden. Hij zal zo genoeg krijgen van dit spelletje en aan zijn ontbijt beginnen. Dominick en Larson gaan al jaren met elkaar om. Het beest kent de geur van zijn verzorger en weet dat hij geen bedreiging vormt.

Trouwens, mocht het echt nodig zijn, dan heeft hij de gracht achter zich liggen. Drie stappen en hij is de rand over en veilig. Nat en vernederd, en misschien met een gebroken enkel. Maar als de andere verzorgers arriveren, zal zijn huid niet opengescheurd zijn en zullen zijn ingewanden zich nog steeds op de plek bevinden waar ze horen te zitten.

‘Goed zo, jongen,’ zegt Larson – fluisterend en bezwerend, zoals je een baby in slaap sust. ‘Die Mosa van je is een leuke meid, maar ze is niet mijn type.’

Het is eerder Larsons intuïtie dan dat hij de beweging links van hem ziet. Hij draait zich net op tijd om en ziet dat er iets uit het gras wegschiet: massief en geelbruin. Het werpt stofwolken op terwijl het in vliegende vaart op hem afkomt en groter wordt.

De verzorger heeft nog geen stap kunnen verzetten op het moment dat Mosa springt. Haar kop knalt als een sloopkogel tegen zijn borst. Hij vliegt door de lucht en belandt drie meter verderop op zijn rug.

Hij blijft verdoofd en naar adem happend liggen. Zijn hart slaat zo snel en hard dat hij zich afvraagt of hij geen hartaanval heeft gehad. Deze gedachte verdwijnt als hij Mosa’s lage gegrom naast zijn oor hoort trillen.

Hij wil zijn radio pakken, maar Mosa slaat haar klauwen

in zijn schouders en bijt hem in zijn gezicht. De slagstanden van haar bovengebitt doorboren zijn ogen terwijl die van de onderkant als messen boven in zijn hals naar binnen glijden.

Larson is machteloos en wordt door Mosa als een lappenpop heen en weer geschud. Als zijn nek breekt, met een geluid dat opmerkelijk veel op dat van een knappend potlood lijkt, is dit geluid het laatste wat hij registreert voordat hij sterft.

ÐRIE

Mosa gromt en laat de dode verzorger los. Ze gebruikt de duimachtige achterteen van haar rechterpoot als tandenstoker om een stuk vlees tussen haar tanden te verwijderen. De resten van Larsons horloge vallen op de grond terwijl ze het bloed van haar bek likt.

Dominick, die al gegeten heeft, loopt op een drafje naar het openstaande hek. Ze lopen door de tussenruimte langs de kooi waar de verzorgers hen in dreven als ze een medische behandeling moesten krijgen. Dat zullen ze niet missen.

In snel tempo lopen ze over de open serviceruimte van de grote katachtigen. Aan het eind ervan, bij de tuinslangen, is een laag hek met aan de andere kant een betonnen wandelpad. Zowel Mosa als Dominick springen er met gemak overheen en rennen over de lege promenade van de dierentuin. De twee leeuwen springen over de draaiportjes en sprinten over de parkeerplaats naar het dichtstbijzijnde groepje eiken- en walnootbomen van Griffith Park.

Ze draven een heuvel op die met weerbarstig struikgewas is bedekt en gaan aan de andere kant naar beneden. In een warm briesje vangen ze mensenlucht op; even later treffen ze de bron ervan aan in het korte gras van een golfcourse. Een knappe zwarte jongeman in een rood shirt en een zwarte broek, die voor hij naar zijn werk gaat negen holes afwerkt.

Hij kijkt verrast op als hij de leeuwen ziet.

Dominick valt aan en de man tuimelt om. Zijn dodelijke beet laat weinig over van de golfers nek, die in een fontein van bloed is veranderd.

De oude leeuw laat de man los en deinst langzaam achteruit als er vanuit het noorden een patrouillewagen langs de golfcourse rijdt. Hij kan ruiken dat er nog meer mensen in deze gillende en flitsende doos zitten. Eigenlijk wil hij blijven staan om aan te vallen, maar hij weet dat deze doos vol mensen van hetzelfde koude en moeilijke materiaal is gemaakt als zijn kooi.

De twee leeuwen zoeken de beschutting van de bomen op. Dominick stopt bij de rotsrand en kijkt naar de stad die zich onder hem uitstrekt. Los Angeles is een enorme bruine vlakke vol mensen, die wazig trilt in de rook en de toenemende ochtendhitte en aan de randen lijkt op te lossen.

De geur wordt nu sterker; hij komt overal vandaan. Van de gebouwen en de huizen, van de wegen, van de kleine auto's die diep onder hen over de snelwegen kruipen. De lucht is ervan verzadigd. Maar Dominick en Mosa schrikken er niet van terug, integendeel, ze rennen ernaartoe. Hun poten zetten zich vastberaden af en hun bekken verlangen naar bloed.

BOEK EEN

Het begin van het einde

HOOFDSTUK 1

Ik werd trillend wakker.

Eerst raakte ik in paniek, ik dacht dat ik een beroerte of iets dergelijks had gehad. Toen opende ik mijn ogen; opgelucht realiseerde ik me dat het trillen niet met mij te maken had, maar met mijn appartement.

Vanachter de stoffige fabrieksramen klonk het alsof een regiment reuzen hun geweerkolven in een paradedril op het beton terecht liet komen. Maar het waren geen vrolijke mariniers. Het was lijn 1 naar Broadway die met een geratel alsof het laatste oordeel was aangebroken mijn nieuwe loft-appartement op de vierde etage in Harlem passeerde. Ik was nog niet gewend aan die trein.

Ik kromp ineen en legde een kussen op mijn hoofd. Wat niet hielp. Alleen in New York moet je ervoor betalen om naast een bovengronds stuk van een metrolijn te mogen slapen.

Maar ik was zo blut dat ik het me niet kon permitteren om een klacht in te dienen. Ik ging rechtop zitten. Ik kon het me niet eens permitteren om te slapen, laat staan om me zorgen te maken over geld. Ik had het allemaal uitgegeven en daarna nog iets meer; ik stond zwaar in het rood. Tegen die tijd had ik mezelf in de tunnelvisiemodus gezet en draaide mijn hele leven om één wanhopige wens: zoek alles uit voordat het te laat is.

Maar zo grimmig was het niet altijd geweest. Nog geen twee jaar geleden woonde ik in een trilvrij appartement en was ik hard op weg om aan Columbia University mijn doctoraat te halen. Ik was de stijgende ster van de vakgroep ecologische, evolutionaire en omgevingsbiologie – zo dicht bij de top dat ik de boekcontracten, de cocktailparty's en de luizenbaantjes aan de universiteit al kon ruiken.

Maar toen kreeg ik lucht van de gebeurtenis – anderen noemen het de vergissing – die mijn leven zou veranderen.

Ik merkte iets op. Iets wat niet leek te kloppen. Iets wat ik niet kon negeren.

Zo kan het soms lopen. Het leven glijdt voorbij als een sprookje, tot je op iets stuit wat je niet kunt plaatsen. Iets wat je gedachten volledig beheerst, iets waar je over droomt en waar je elk moment van de dag aan moet denken.

Zo is het mij tenminste vergaan. Het ene moment stond ik op het punt mijn doel van academische roem te bereiken, het volgende moment worstelde ik met iets waar ik onophoudelijk aan moest denken, iets wat ik niet van me af kon schudden, zelfs terwijl mijn wereld instortte waar ik bij stond.

Ik weet hoe idioot het klinkt. Een groot talent dat volledig door iets geobsedeerd raakt is een verhaal dat meestal nogal slecht eindigt. Dat was zeker het geval bij Ted Kaczynski, de Unabomber, en bij Chris McCandless, de jongen van *Into the Wild* die in die bus is overleden.

Maar ik was geen verbitterd persoon of een mysticus die een diepe intrinsieke verbinding naar buiten wilde brengen. Ik was meer als Chicken Little, maar dan de evolutionaire bioloog Chicken Little die ontdekt had dat de hemel naar beneden kwam. Behalve dan dat het niet de hemel was die naar beneden kwam, het was erger. Het biologische leven

stortte in elkaar. Het dierenrijk. Er was iets zeer, zeer vreemds en zeer, zeer ergs aan de hand. En ik was de roepende in de woestijn.

Voordat ik op de feiten vooruitloop, mijn naam is Oz. Mijn voornaam is Jackson, maar als je zo'n achternaam hebt als ik zal niemand die gebruiken. Helaas draagt mijn vader ook de naam Oz, net als mijn moeder, mijn drie zussen, mijn ooms en al mijn neven van vaderskant. Wat tamelijk verwarrend is op familiereünies, maar dat doet nu niet ter zake.

Wat er nu toe doet – overal – is het probleem dat ik nauwlettend volgde, een wereldwijd probleem waar ik me op dat moment met hart en ziel op had gestort en wat ik wilde doorgronden.

Het klinkt hoogdravend, ik weet het, maar ik was bang dat als ik gelijk had – en voor de eerste keer in mijn leven hoopte ik echt dat ik ernaast zat – er een mondiaal paradigma zat aan te komen dat van een probleem als de opwarming van de aarde een zondagse wandeling door een park zou maken.